

1 Milyen költségekkel járnak a bírósági eljárások, és általában ki viseli őket?

A másodlagos költségmentesség (*antrinė teisinė pagalba*) körébe olyan költségek tartoznak, amelyek megfizetése alól a kérelmező mentesül; ezek a következők: a polgári peres eljárások költségei, az alkotmánybírósági eljárások költségei, a közigazgatási eljárások költségei, a szabálysértésekkel kapcsolatos bírósági ügyek költségei, a büntetőügyben előterjesztett polgári jogi igény tárgyalásával kapcsolatos költségek, a védekezéssel és a képvisellel kapcsolatos eljárási költségek (ideértve a fellebbezési és a felülvizsgálati eljárásokat is, függetlenül attól, hogy ki kezdeményezi azokat), a határozatok végrehajtására vonatkozó, az igazságügyi miniszter által jóváhagyott utasításokban meghatározott végrehajtási eljárások költségei, valamint az eljárási iratok elkészítésével, a bizonyítékok összegyűjtésével, a fordítással és a peren kívüli előzetes vitarendezési eljárásokban való képvisellel kapcsolatos költségek, amennyiben az ilyen eljárást jogszabály vagy bírósági határozat írja elő. Ezenkívül az utazási költségeket is meg kell téríteni, ha a kérelmező megjelenése a törvény alapján kötelező, vagy a bíróság szerint szükséges.

A határokon átnyúló polgári és kereskedelmi jogvitákban az államilag garantált költségmentesség a következőkre terjed ki: tolmácsolási költségek;

a költségmentesség iránti kérelem és az azt alátámasztó dokumentumok fordításának költségei;

a bíróság vagy az illetékes hatóság által kért és a kérelmező által benyújtott lényeges eljárási iratok fordításának költségei;

a kérelmezőt terhelő utazási költségek, amennyiben a kérelmező ügyével kapcsolatban álló személyeknek a litván jog vagy bírósági határozat alapján jelen kell lenniük a bíróságon, és a bíróság úgy határoz, hogy az érintett személyek más módon nem hallgathatók meg a bíróság megaláztatására.

Határokon átnyúló jogvitákban, ha a kérelmező lakóhelye vagy elsődleges tartózkodási helye a Litván Köztársaságban van, az államilag garantált költségmentesség a következőkkel kapcsolatos költségeket fedezi:

a Litvániában azelőtt nyújtott költségmentesség, hogy a költségmentesség iránti kérelem beérkezett volna egy másik európai uniós tagállamban, ahol az ügyet tárgyalják vagy az ítéletet végrehajtják;

a költségmentesség iránti kérelem és az azt alátámasztó dokumentumok fordítása.

Ha Ön 100%-ban államilag finanszírozott másodlagos költségmentességre jogosult, akkor mentesül e költségek megfizetése alól. Ha Ön csak részleges költségmentességre jogosult, a költségek fennmaradó részét magának kell viselnie.

2 Mit jelent pontosan a költségmentesség?

Az elsődleges költségmentességet (*pirminė teisinė pagalba*), a másodlagos költségmentességet (*antrinė teisinė pagalba*) és az államilag garantált bíróságon kívüli közvetítői eljárást (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) a Litván Köztársaság államilag garantált költségmentességről szóló törvényében (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) meghatározott eljárásnak megfelelően biztosítják.

Elsődleges költségmentesség iránti kérelmet akkor kell benyújtania, ha jogi tájékoztatásra, jogi tanácsadásra, állami vagy önkormányzati hatóságok számára iratok elkészítésére, peren kívüli vitarendezéshez nyújtott segítségre vagy egyezségi megállapodás előkészítésére van szüksége. Az elsődleges jogi segítségnyújtást végző személyek ezenkívül elkészítik a házasság közös megegyezéssel történő felbontására irányuló kérelmeket, a házasság felbontására irányuló megállapodásokat, a bírósági határozat iránti kérelmeket, a hitelezők kérelmeivel szembeni kifogásokat, az ingatlanok eladására vagy jelzálogjoggal való megterhelésére vonatkozó bírói engedély iránti kérelmeket, az örökség elfogadására vonatkozó bírói engedély iránti kérelmeket, valamint a cselekvőképtelen vagy egy adott területen korlátozottan cselekvőképes személy vagyonaival kapcsolatos ügyletek megkötésére vonatkozó előzetes bírói engedély iránti kérelmeket is.

Elsődleges jogi segítségnyújtás minden litván településen igénybe vehető.

Másodlagos jogi segítségnyújtás iránti kérelmet kell benyújtania, ha Önnek a következőkre van szüksége: eljárási iratok elkészítése; ügyvéd általi védelem vagy képviselő valamely bírósági eljárásban – ideértve a végrehajtási eljárást is –; a jogvita bíróságon kívüli előzetes szakaszában történő képviselő, ha ezt az eljárást jogszabály vagy bírósági határozat írja elő; vagy az ügyvédi munkadíjak, valamint az eljárási és egyéb költségek megfizetése alóli mentesség.

Államilag garantált bíróságon kívüli közvetítői eljárást akkor kérelmezhet, ha egy polgári jogi jogvita egyezség útján történő rendezését kéri.

A másodlagos költségmentességre vagy az államilag garantált bíróságon kívüli közvetítői eljárásra vonatkozó határozatokat az állami költségmentességi szolgálat (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*) hozza meg.

Az államilag garantált költségmentességre vonatkozó valamennyi információ megtalálható a **Költségmentességi Szolgálat Információs Rendszerének** (*Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos – TEISIS*) honlapján: <https://teisis.lt/external/home/main>.

3 Milyen követelmények vonatkoznak a költségmentesség megadására?

Elsődleges költségmentességben részesülhetnek a litván állampolgárok, az Európai Unió valamely tagállamának állampolgárai, a Litvániában vagy az Európai Unió más tagállamában jogszerűen tartózkodó személyek, valamint a Litvánia által aláírt nemzetközi megállapodások alapján költségmentességre jogosult személyek. A fent felsoroltak mindegyike jogosult egyórás ingyenes konzultációra az őt érintő ügyben, anyagi helyzetétől függetlenül.

Az elsődleges jogi segítségnyújtást végző személyek tanácsot adnak a jogvita peren kívüli rendezésével kapcsolatban, tájékoztatást nyújtanak a jogrendszeréről, a jogszabályokról és az egyéb jogi aktusokról, segítenek az egyezségi megállapodás elkészítésében és szükség esetén a másodlagos költségmentesség iránti kérelem kitöltésében, vagy elkészítik a törvényben előírt eljárási iratokat. Az elsődleges költségmentesség iránti kérelmet elutasítják, ha: a kérelmező követelése nyilvánvalóan megalapozatlanok; a kérelmezőt ugyanebben a kérdésben már széles körű tanácsadásban részesítették; nyilvánvaló, hogy az érintett személy államilag garantált költségmentesség nélkül is képes ügyvédi tanácsot kérni; a kérelem nem az érintett személy saját jogaira és jogos érdekeire vonatkozik, kivéve a törvényben meghatározott képviselő esetét; vagy visszaélnek az államilag garantált költségmentességgel, illetve az anyagi vagy az eljárási jogokkal.

A másodlagos költségmentesség ugyanannak a személyi körnek jár, de a személyes (vagy családi) vagyon és a személyes jövedelem értékelésétől függ. Azok a személyek részesülhetnek másodlagos költségmentességben, akiknek a személyes (vagy családi) vagyona és az elmúlt 12 hónap alapján kiszámított éves jövedelme nem haladja meg a litván kormány által a költségmentesség igénybevételére vonatkozóan megállapított normatív szintet. Megjegyzendő, hogy a másodlagos költségmentességet kérelmező személyeknek adatot kell szolgáltatniuk az ingó és ingatlan vagyonukról, valamint a házastársuk vagyonáról.

A személyes (vagy családi) vagyontól vagy az éves személyes jövedelemtől függetlenül másodlagos költségmentesség biztosítható például a következő személyeknek: bűncselekmények áldozatai; a társadalombiztosítási ellátások kedvezményezettjei; súlyos fogyatékossgal élő, munkaképtelennek minősített vagy a nyugdíjkorhatárt elért személyek, akikről a törvényben megállapított eljárásnak megfelelően megállapították, hogy jelentős speciális igényekkel rendelkeznek; valamint az államilag garantált költségmentességről szóló törvény 12. cikkében felsorolt egyéb személyek.

A másodlagos költségmentesség iránti kérelmet elutasítják, ha: a kérelmező követelése nyilvánvalóan megalapozatlanok; az ügyben nincs értelme a képviselőnek; a kérelmező rágalmozással kapcsolatban nem vagyoni kártérítést követel, de vagyoni kár nem keletkezett; a kérelem közvetlenül a kérelmező kereskedelmi vagy önálló vállalkozói tevékenységéből eredő követelésre vonatkozik; a kérelmező államilag garantált költségmentesség igénybevétele nélkül is hozzáfér a szükséges jogi szolgáltatásokhoz; a kérelem nem a kérelmező saját jogainak megsértésére vonatkozik, kivéve a törvényben meghatározott képviselő esetét; a másodlagos költségmentesség iránti kérelem tárgyát képező követelést az államilag garantált költségmentesség igénybevétele céljából ruházták át a kérelmezőre; a kérelmező visszaél az államilag garantált költségmentességgel, illetve az anyagi vagy eljárási jogaival; a kérelmező megtagadja a másodlagos költségmentességhez kapcsolódó fix költségek meghatározott részének a megfizetését; a követelés érdemi vizsgálata arra utal, hogy a másodlagos költségmentesség lehetséges költségei meghaladnák a pénzügyi követelés (pénzügyi érdekek) nagyságát; a kérelmező egy másik ügyben másodlagos költségmentességben részesült, azonban a meghatározott határidőn belül nem fizette meg a másodlagos költségmentességhez kapcsolódó fix költségeket vagy azok egy részét.

Államilag garantált bíróságon kívüli közvetítői eljárásra akkor kerülhet sor, ha a jogvitában érintett felek közül legalább az egyik másodlagos költségmentességre jogosult.

Ha határokon átnyúló jogvitákban az Európai Unió valamely másik tagállamában jogszerűen tartózkodó természetes személyek személyes (vagy családi) vagyona és személyes jövedelme meghaladja a kormány által megállapított normatív szintet, azonban e személyek jelzik, hogy nem tudják viselni az eljárás költségeit, az állami költségmentességi szolgáltatás meg kell állapítania, hogy az érintett személy képes-e az eljárás költségeinek viselésére – figyelembe véve az adott személy lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamban érvényes megélhetési költségeket –, és úgy határozhat, hogy másodlagos költségmentességet biztosít a részére. Ebben az esetben azt, hogy a kérelmező személyes (vagy családi) vagyona és személyes jövedelme alapján jogosult-e költségmentességre, a lakóhelye vagy a szokásos tartózkodási helye szerinti jogszabályok alapján kell megállapítani.

4 Minden típusú eljárásra vonatkozik a költségmentesség?

Igen, kivéve a határokon átnyúló jogvitákat. A határokon átnyúló jogviták esetében a polgári és a kereskedelmi ügyekben jár államilag garantált költségmentesség.

5 Szükség esetén igénybe vehető különleges eljárás?

Igen. Ha a büntetőeljárásban kötelező a védőügyvéd vagy meghatalmazott képviselő jelenléte, a másodlagos költségmentességi szolgáltatásokat nyújtó ügyvédet a büntetőeljárás megelőző nyomozást lefolytató tisztviselő, az ügyész vagy az ügyben eljáró bíróság rendeli ki.

6 Hol szerezhetem be a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványát?

A másodlagos költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványa és annak kiegészítő dokumentumai, valamint az államilag garantált bíróságon kívüli közvetítői eljárás iránti kérelem formanyomtatványa és annak kiegészítő dokumentumai az államilag garantált költségmentességről szóló weboldalon érhetők el: <https://vgtp.t.lrv.lt/en/links/requests>

A határokon átnyúló jogviták esetében benyújtandó kérelem formanyomtatványa az **európai igazságügyi portálon** érhető el.

7 Mely dokumentumokat kell benyújtani a költségmentesség iránti kérelem nyomtatványával együtt?

A benyújtandó dokumentumok az államilag garantált költségmentességről szóló weboldalon érhetők el: <https://vgtp.t.lrv.lt/en/links/requests>

Határokon átnyúló jogviták esetében:

A költségmentesség iránti kérelem formanyomtatványa (amelyet a költségmentességet kérelmező személynek vagy meghatalmazott képviselőjének alá kell írnia, és a meghatalmazást igazolni kell).

Személyazonosító okmányok: útlevél, személyazonosító igazolvány, Litvániában/az Európai Unió valamely tagállamában való állandó vagy ideiglenes tartózkodásra jogosító engedély.

A követelést alátámasztó dokumentumok (pl. az Ön ügyében már hozott bírósági ítéletek, a szerződés, ha a követelése szerződés teljesítéséhez kapcsolódnak stb.).

A lakóhelye szerinti állam illetékes hatósága által kiállított igazolás (vagy bizonyítvány) arról, hogy Ön az adott állam jogszabályai szerint jogosult ingyenes költségmentességre a saját államában.

8 Hová kell benyújtanom a költségmentesség iránti kérelmemet?

Az állami költségmentességi szolgálathoz:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius

Tel. 8 700 00 211

Fax 8 700 35 004

Email: teisinepalba@vgtp.t.lrv.lt

9 Hogyan tudhatom meg, hogy jogosult vagyok-e költségmentességre?

Forduljon kérelemmel az állami költségmentességi szolgálathoz.

10 Mit kell tennem, ha jogosult vagyok költségmentességre?

A kérelmet a szükséges dokumentumokkal együtt nyújtsa be az állami költségmentességi szolgálathoz.

11 Ki választja meg az ügyvédemet, ha jogosult vagyok költségmentességre?

Az állami költségmentességi szolgálat.

12 Az eljárás minden költségére kiterjed a költségmentesség?

Ha Ön költségmentességben részesül, és az állam a költségmentesség költségeinek 100%-át finanszírozza, mentesül az ügyvédi díjak és a perköltségek megfizetése alól. Ha költségmentességben részesül, és az állam finanszírozza a költségeket, akkor az ügyvédi munkadíjak és a perköltségek fennmaradó részét Önnek kell viselnie. Meg kell jegyezni, hogy nincs mentesség a jogvitában részt vevő másik félnél felmerült perköltségek megfizetése alól, így ha valaki bírósági eljárást kezdeményez, és a bíróság elutasítja a keresetet, a bíróság elrendelheti, hogy az adott személy viselje a jogvitában részt vevő másik félnél felmerült perköltségeket. Ilyen esetekben az állam nem mentesíti Önt a másik félnél felmerült perköltségek megfizetése alól.

13 Ki viseli az egyéb költségeket, ha csak korlátozott mértékű költségmentességre vagyok jogosult?

A költségeket a részleges költségmentességben részesülő személy viseli.

14 A fellebbezésekre is kiterjed a költségmentesség?

Igen, a másodlagos költségmentesség a fellebbezés elkészítéséhez és a fellebbezés előtti képviselőhez is igénybe vehető. Megjegyzendő, hogy ha első fokon másodlagos költségmentességet biztosítottak, a másodlagos költségmentesség fellebbezési eljárás során történő igénybeviteléhez a szükséges dokumentumokkal együtt új kérelmet kell benyújtani, és az állami költségmentességi szolgálat értékeli, hogy Ön jogosult-e költségmentességre a fellebbezés során.

15 Megvonható-e a költségmentesség az eljárás befejezése előtt (vagy visszavonható-e akár az eljárás lezárása után)?

Igen, ha kiderül, hogy az a személy, akinek költségmentességet nyújtottak, az állami költségmentesség megszerzése érdekében információkat tartott vissza vagy hamis adatokat szolgáltatott. A költségmentesség visszavonható a személy saját kérésére is, vagy ha kiderül, hogy a személy visszaél a költségmentességgel, nem működik együtt az ügyvéddel stb.

16 Megtámadhatom-e a költségmentesség elutasítását?

Igen. Az állami költségmentességi szolgálat által hozott határozat ellen a litván közigazgatási vitarendezési bizottságnál (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) (Vilnius g. 27, Vilnius) vagy a vilniusi regionális közigazgatási bíróságnál (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) (Žygimantų g. 2, Vilnius) lehet fellebbezni a határozat kézhezvételétől számított egy hónapon belül.

17 Felfüggeszti-e a költségmentesség iránti kérelem az elévülési időt?

Nem.

Utolsó frissítés: 26/02/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.